

Може, потанцюєте?

На кухні він налив собі ще і подивився на меблі зі спальні, що стояли у дворі. Голі матраци, смугасті простирадла, складені на комоді з двома подушками. Взагалі-то, все майже так, як було у спальні: тумбочка й лампа з його боку ліжка, тумбочка й лампа з її боку.

Його бік, її бік.

Він сьорбав віскі й думав про це.

Комод стояв за кілька кроків від ліжка. Вранці чоловік повикидав усе з ящиків у коробки, які тепер стояли у вітальні. Біля комода – переносний обігрівач. Плетене крісло з декоративною подушкою біля ліжка. Меблі з кухні зайняли частину проїзду. Зі стола звисала жовта муслінова скатертина, завелика – хтось подарував. На столі – горщик із папороттю, коробка зі столовим сріблом і програвач. Теж подарували. Великий телевізор стояв на журнальному столику. Ще за кілька кроків – диван, крісло і торшер. Письмовий стіл підпирав гаражні двері. На ньому лежав якийсь посуд, настінний годинник і дві картини в рамках. Ще на проїзді стояла коробка з чашками, склянками й тарілками – все загорнуте в газети. Вранці він повигрїбав усе із шаф. І все, крім трьох коробок, які стояли

у вітальні, виніс у двір. Кинув подовжувач, попідключав усе. І все працювало, точнісінько як у будинку.

Подеколи пригальмовувала яка машина, люди придивлялися. Але ніхто не зупинявся.

Він подумав, що й сам не став би.

– Напевно, дворовий розпродаж, – сказала дівчина хлопцеві.

Вони саме облаштовували маленьку квартиру.

– Глянемо, скільки ліжка? – сказала дівчина.

– І телевізор, – додав хлопець.

Хлопець звернув у двір і зупинився перед кухонним столом.

Вони вийшли з машини і стали розглядати речі: дівчина мацала муслінову скатертину, хлопець підключив блендер і поставив його на режим «фарш»; дівчина розглядала каструлю з підігрівом, хлопець підкрутив телевізор.

Примостився на диван трохи подивитися. Підкурих цигарку, огледівся і викинув сірник у траву.

Дівчина сіла на ліжка. Скинула взуття і лягла. Подумала, може, побачить зірку на небі.

– Йди сюди, Джеку. Спробуй, яке ліжка. Тільки подушку візьми, – сказала вона.

– А тобі як? – запитав він.

– Спробуй, – відповіла вона.

Він озирнувся. У будинку було темно.

– Якось дивно, – промовив хлопець. – Треба глянути, чи є хто вдома.

Вона пострибала на ліжку.

– Спершу спробуй.

Він ліг і поклав під голову подушку.

– Ну що? – запитала вона.

– Твердо, – відповів він.

Дівчина лягла на бік і провела рукою по його обличчю.

– Поцілуй мене, – попросила вона.

– Давай встанемо, – відповів він.

– Поцілуй мене, – сказала вона.

Заплющила очі. Обійняла його.

Він сказав:

– Гляну, чи є хтось удома.

Але сам лише сів і вдавав, що дивиться телевізор.

В інших будинках по всій вулиці вмикали світло.

– Правда, було би весело, якби... – почала дівчина, всмінулася й не договорила.

Хлопець розсміявся, незрозуміло чого. Незрозуміло навіщо ввімкнув лампу.

Дівчина відігнала комара, хлопець підвівся і заправив сорочку.

– Гляну, чи є хто вдома, – сказав він. – Мабуть, нема. Якщо хтось є, розпитаю за ціни.

– Скільки не казатимуть, скидай десятку. Не завадить, – сказала вона. – До того ж у них, напевно, біда якась.

– Телевізор непоганий, – сказав він.

– Спитай, скільки коштує, – порадила дівчина.

Чоловік підійшов тротуаром із пакетом з магазину. Купив сандвічі, пиво, віскі. Він побачив машину у дворі й дівчину на ліжку. Побачив увімкнений телевізор і хлопця на порозі.

– Здоров, – сказав чоловік дівчині. – Вже знайшли ліжку. Це добре.

– Доброго вечора, – сказала дівчина і встала. – Я тільки спробувала. – Вона поплескала по ліжку. – Непогане.

– Гарне ліжка, – промовив чоловік, поклав пакет, вийняв пиво і віскі.

– Ми думали, нікого немає, – сказав хлопець. – Нас цікавить ліжка. І, може, телевізор. Напевно, ще письмовий стіл. Скільки хочете за ліжка?

– Думаю, п'ятдесят доларів.

– Віддасте за сорок? – запитала дівчина.

– Віддам, – сказав чоловік.

Вийняв з коробки склянку. Зняв обгортку. Відкоркував віскі.

– А за телевизор скільки? – запитав хлопець.

– Двадцять п'ять.

– За п'ятнадцять віддасте? – запитала дівчина.

– Хай буде. Можна і за п'ятнадцять, – сказав чоловік.

Дівчина глянула на хлопця.

– Ну, малеча, вам би випити, – сказав чоловік. – Склянки в коробці. А я сяду. Отут, на диванчику.

Чоловік сів на диван, відкинувся назад і почав розглядати дівчину з хлопцем.

Хлопець дістав дві склянки і налив віскі.

– Досить, – сказала дівчина. – Мені, мабуть, краще з водою.

Вона витягнула стілець і сіла за кухонний стіл.

– Он там кран, якщо треба вода, – промовив чоловік. –

Отой кран відкрий.

Хлопець повернувся з розбавленим віскі. Відкашлявся, сів за кухонний стіл. Усміхнувся. Але не зробив жодного ковтка.

Чоловік не зводив очей з телевизора. Вже допив першу склянку і знову налив. Потягнувся ввімкнути торшер. Цигарка випала з руки й закотилася між подушками в диван.

Дівчина підійшла допомогти її знайти.

– То що ти хочеш узяти? – запитав хлопець дівчину.

Він витяг чекову книжку і притулив до губ, ніби обмірковував щось.

– Хочу письмовий стіл, – сказала дівчина. – Скільки він?

Чоловік тільки махнув рукою на таке безглузде запитання.

– Скільки дасте, – сказав він.

Він роздивлявся їх за столом. У світлі торшера щось було в їхніх обличчях. Щось миле чи огидне. Неясно.

– Вимкну-но я телевізор і поставлю платівку, – сказав чоловік. – До речі, програвач теж продається. Недорого. Скільки дасте?

Він налив іще віскі й відкоркував пиво.

– Усе продається, – промовив чоловік.

Дівчина подала склянку, чоловік налив.

– Дякую, – сказала вона. – Ви дуже милий.

– Тобі вже в голову дає, – сказав хлопець. – Мені вже дало.

Він підняв склянку й побовтав.

Чоловік допив, налив собі знову і знайшов коробку з платівками.

– Вибери щось, – сказав чоловік дівчині й подав платівки.

Хлопець виписував чек.

– Оцю, – сказала дівчина, витягнувши першу, яка їй трапилася, бо всі ті імена нічого їй не говорили. Вона встала з-за стола й сіла назад. Не сиділося на місці.

– На готівку виписую, – сказав хлопець.

– Супер, – сказав чоловік.

Вони випили. Послухали платівку. Потім чоловік поставив іншу.

«Може, потанцюєте, народ?» – вирішив сказати він і сказав:

– Може, потанцюєте?

– Та ні, не думаю, – сказав хлопець.

– Та потанцюйте. Це ж мій двір. Танцюйте, якщо хочеться.

Обійнявшись і притиснувшись одне до одного, хлопець і дівчина рухались у проїзді туди-сюди. Танцювали. Коли платівка закінчилася, поставили її ще раз, а потім хлопець сказав:

– Я п'яний.

Дівчина відповіла:

– Ти не п'яний.

– Ні, п'яний, – повторив хлопець.

Чоловік перевернув платівку, хлопець сказав:

– П'яний.

– Потанцюй зі мною, – сказала дівчина хлопцеві, а тоді чоловікові. Коли той підвівся, пішла до нього, розкинувши руки.

– Оті люди, вони дивляться, – сказала вона.

– Хай дивляться. Я вдома, – відповів він.

– Тоді нехай дивляться, – погодилася дівчина.

– Нехай, – сказав чоловік. – Думали, що все вже тут бачили. Але такого ще не було, – додав він.

Відчув її подих у себе на шиї.

– Сподіваюся, ліжком ти задоволена, – сказав він.

Дівчина заплющила очі, розплющила. Пригорнулася обличчям до його плеча. Притиснула до себе.

– У вас, напевно, біда якась, – сказала вона.

За декілька тижнів вона розповідала:

– Дядько немолодий уже. Всі речі були прямо на подвір'ї. Чесне слово. Ми накидалися і почали танцювати. Біля дому. Боже. Не смійся. Він нам ставив платівки. Дивись, оце той програвач. Він віддав. Із усіма цими паршивими платівками. Диви, яке гівно».

Вона говорила й говорила. Всім розказала. Було ще дещо, про що вона намагалася розповісти. Але потім перестала.

Видошукач

Безрукий дядько прийшов продати мені фото мого будинку. Якби не хромовані гачки, він видавався би звичайним чоловіком, років під п'ятдесят.

– А що трапилося з руками? – запитав я, вислухавши його пропозицію.

– Це окрема історія, – відповів він. – Берете фотографію чи ні?

– Заходьте. Я саме зварив каву.

А ще зробив желе. Але йому про це не сказав.

– Можна в туалет? – запитав дядько.

Мені було цікаво, як він триматиме чашку.

З фотоапаратом зрозуміло. Старий «Полароїд», великий і чорний, був пристебнутий до шкіряних лямок, які обвивали плечі та спину і фіксували фотоапарат на грудях. Безрукий зупинявся на узбіччі перед будинками, наводив об'єктив через видошукач, опускав гачком ручку й отримував фото.

Я бачив із вікна.

– То де, кажете, туалет?

– Он там, справа.

Усіляко вигинаючись, він насилу виплутався з лямок. Фотоапарат поклав на диван, розправив піджак.

– Можете поки подивитися.

Він подав мені фото.

На ньому був маленький прямокутник газону, дорога, гараж, ганок, літхар і вікно на кухні, з якого виглядав я.

І нащо мені здалося це фото?

Я придивився й побачив свою голову, мою власну голову, там, у кухонному вікні.

Це змусило мене замислитись, отак себе побачити. Кажу вам, це змушує замислитись.

Я почув, як зливається вода. Він ішов по коридору й, усміхаючись, застібався: одним гаком тримав пояс, іншим заправляв сорочку.

– Ну що? – запитав він. – Подобається? По-моєму, вишло непогано. Я знаю, що роблю. Визнайте, що в цій справі потрібна рука професіонала.

Він почесав між ногами.

– Ось кава, – сказав я.

Він запитав:

– Самі живете, так?

Він оглянув вітальню. Похитав головою.

– Тяжко, тяжко, – сказав він.

Сів поряд із фотоапаратом, відхилився назад, зітхнувши, й усміхнувся, ніби знав щось, про що не збирався мені розповідати.

– Пийте каву, – нагадав я.

Я думав, що б його сказати.

– Приходили якось трое малих, пропонували написати мені на узбіччі адресу фарбою. За долар. Це часом не ваші знайомі?

Маловірогідно. Та я не відводив погляд.

Він обережно нахилився вперед, чашка балансувала між гачками. Він поставив її на стіл.

– Я працюю сам, – сказав чоловік. – Працював сам і буду працювати. Чи ви на щось натякаєте?

– Думав, може, ви їх знаєте, – відповів я.

У мене боліла голова. Знаю, від кави краще не стає, проте желе іноді допомагає. Я взяв фото.

– Я був на кухні, – сказав я. – Хоча зазвичай сиджу в будинку.

– Буває, – відповів він. – То вони просто взяли й пішли, так? Бо я, наприклад, от працюю сам, один. Ну то що? Берете фото?

– Беру, – сказав я.

Я підвівся й узяв чашки.

– Звісно, берете, – пробурмотів він. – Я, я знімаю кімнату в центрі. І нічого. Добираюсь автобусом. Обійду квартал, попрацюю трохи – і їду в інший район. Розумієте, до чого я? Слухайте, у мене теж були діти. Як і у вас, – сказав він.

Я чекав із чашками і спостерігав, як він намагається підвестися з дивана.

Він сказав:

– Це в мене через них.

Я добре роздивився гачки.

– Дякую вам за каву і туалет. І співчуваю.

Він розвів гачками.

– Покажіть мені, – сказав я. – Покажіть, як сильно. Познімайте ще трохи мене і будинок.

– Не допоможе, – відповів він. – Вони не повернуться.

Я допоміг йому надягти ремінці.

– Можу назвати ціну, – сказав він. – Три штуки на долар.

І додав:

– Дешевше не можу – піду в мінус.

Ми вийшли надвір. Він налаштував затвор. Сказав, де стати, і ми взялися до справи.

Ми обійшли будинок. Методично. Іноді я дивився вбік. Іноді перед собою.

– Добре. Гарно вийшло, – повторював він, доки ми не обійшли будинок і не повернулися до дверей.

– Тут уже на двадцятку. Досить.
– Ні, – відповів я. – Ще на даху.
– Ого, – він озирнувся навкруги. – Ну гаразд. Це інша справа.

Я сказав:

– Усі поїхали. Всі до одного. Наче й не було.

– От же ж! – знову розвів гачками дядько.

Я приніс із дому стілець. Поставив під гаражем. Однаково було занизько. Я взяв ящик і поставив зверху.

На даху було непогано.

Я встав на ноги й огледівся. Помахав безрукому, він помахав мені гачками у відповідь.

І тоді я побачив їх – камінці. Кам'яне гніздечко на ковпаку димоходу. Діти. Знаєте, люблять гратися, люблять кидати камінчики в димохід.

– Готовий? – гукнув я, взяв камінець і почекав, доки він зловить мене у видошукач.

– Так! – крикнув він.

Я відвів руку назад і закричав:

– Давай!

І жбурнув сучого сина щонайдалі.

– Не знаю, – обіззався він. – Я не фотографую в русі.

– Ще раз! – крикнув я і взяв наступний камінець.